Algemene beschouwingen begroting 2027-2030

Deze begroting is de eerste die dit college presenteert.
Het beleid dat in de perspectiefnota nog niet kon staan en de financiële vertaling daarvan ligt nu voor ons. Hartelijk dank daarvoor en voor het vele werk dat tot deze begroting geleid heeft.
De begroting zoals die is gepresenteerd laat zien dat de financiën op orde zijn, althans tot en met 2028, en dat we kunnen investeren in onze gemeente. We vertrouwen erop dat we in goed gesprek met elkaar de goede weg zullen kiezen. Waarbij we goed naar elkaar zullen luisteren en niet te vaak met moties en amendementen hoeven te komen om gehoord te worden.
We zullen bij deze begroting dan ook niet op voorhand al met moties en amendementen komen.

Geloofwaardige inzet en uitgangspunten
Er is aandacht voor wonen, onderwijs, cultuur en de sociale basis. Onderwerpen die D66 aan het hart gaan. De keuzes die daarbij door dit college gemaakt worden zijn gebaseerd op het programma “Kiezen voor de Toekomst” waarin de inzet onder andere doelmatigheid en preventie is. Dat vinden we in algemene zin een goede basis en we zien in dat daarin mogelijkheden liggen. We zullen echter wel scherp toezien op de uitvoering en de effecten van het beschreven beleid.

Controlerende raad
D66 kijkt uit naar de rapportages in de P en C cyclus die de resultaten van kiezen voor de toekomst laten zien. We hebben al vaker gezegd dat het nodig is om goede Kritische Prestatie Indicatoren te hebben. We moeten als raad tenslotte niet alleen het geld controleren, de begrote 6,2 miljoen bezuiniging in 2030, maar ook de doelen die ermee beoogd worden.
Wat we willen is dat de begroting meer nog dan nu een instrument is waarmee de raad goed kan beoordelen wat de inwoners van de gemeente terugkrijgen door de investeringen en jaarlijkse uitgaven en wat de gevolgen voor hen zijn als er bezuinigd wordt. Concreet is het onze wens dat per programma de maatschappelijke doelstellingen, meetbare resultaten (KPI’s dus), financiële middelen, uitvoeringscapaciteit en de belangrijkste risico's in samenhang worden gepresenteerd. *Kan het college toezeggen dat daarnaartoe gewerkt wordt?*
Een belangrijk onderdeel waar we naar zullen kijken is de participatie van inwoners. Hierbij is preventie in het sociaal domein een belangrijk onderwerp waar participatie essentieel is om op een goede manier in de gewenste richting te veranderen.

We willen bij deze begroting op een aantal punten nader ingaan

Informatiebeveiliging
Want wat D66 ziet is het ontbreken van expliciete aandacht voor informatieveiligheid/ informatiebeveiliging. De fysieke veiligheid krijg terecht veel aandacht. Er wordt

concreet gemaakt wat er gebeurt om dat te versterken. De informatieveiligheid, die voor de meeste inwoners niet of nauwelijks zichtbaar is, maar wel heel belangrijk, krijgt deze aandacht niet. In deze begroting is er wat D66 betreft niet te zien dat dit onderwerp serieuze aandacht verdient. Wat ons betreft is het belang te weinig in middelen vertaald. Terwijl duidelijk is dat er om een volwassen en gecertificeerde organisatie te worden veel inspanning nodig is. We zien recent op verschillende manieren om ons heen wat de gevolgen kunnen zijn van onvoldoende informatiebeveiliging.
We moeten er toch niet aan denken dat onze koelingen en klimaatregelingen op verhitten of juist koelen worden gezet door hackers.
Er is ondertussen vanuit het college gezegd dat het belang wel onderkend wordt en dat we er op korte termijn over gaan praten. D66 hoopt dat het gevoel van urgentie in die gesprekken zal blijken. We zullen dat in ieder geval actief inbrengen in die gesprekken.
Wil het college bevestigen dat dit punt in de komende jaren hoog op de agenda komt te staan?

Wonen
Een ander punt dat opviel in de begroting is de grens die gehanteerd wordt als definitie van een betaalbare woning. Deze gemeente hanteert daarvoor de NHG grens, die per 1 januari 2027 500.000 euro wordt. Wat D66 betreft is deze grens te hoog om te dienen als definitie van betaalbaar. De landelijke overheid heeft daarom de NHG grens als maatstaf al een aantal jaren geleden losgelaten. Landelijk wordt voor 2027 de aanzienlijk lagere grens van 435.000 euro gebruikt. *Wij vragen het college zich te conformeren aan de grens van de landelijke overheid en dat mee te nemen in de kadernotitie volkshuisvesting die begin 2027 wordt aangeboden aan de raad?* D66 ziet namelijk dat de gemeente nu ten onrechte een hoog percentage betaalbare woningen, onder de grens van 500.000 euro, kan claimen, terwijl die in feite niet betaalbaar zijn, want boven de 435.000 euro. Wij vinden dat we de lagere landelijke overheidsnorm moeten hanteren, zodat er meer nieuw te bouwen woningen ook écht betaalbaar worden.
Als het over betaalbaar wonen gaat is het voor ons belangrijk dat er ook bij nieuwbouw minimaal 30% sociale huur wordt gebouwd. Minder is in ieder geval voor de komende periode niet verstandig. Kan het college toezeggen dat die norm op deze manier ingezet gaat worden? Natuurlijk zullen we dit punt ook aan de orde stellen bij de kadernotitie volkshuisvesting.

Inkomsten
Dan de inkomsten die in de begroting zijn opgenomen. Die moeten, zoals D66 het ziet aangevuld worden, want de solvabiliteit wordt vanaf 2029 laag en de schuldenquote wordt te hoog volgens de norm die we daarvoor gesteld hebben. Bezuinigen is dan één optie maar wij zien minstens één mogelijkheid om de inkomsten te verhogen zonder dat dat de inwoners belast. Toeristenbelasting.

Wij missen de toeristenbelasting als inkomstenbron, die op onnavolgbare wijze nog steeds niet in de begroting is opgenomen. Terwijl dat volgens mij wel toegezegd was. Toeristenbelasting is al vaak ter sprake geweest en er is blijkbaar ook nu niet gekozen om deze belasting in te voeren. Dat valt ons tegen. De gemeente Meppel is de enige gemeente in Drenthe die geen toeristenbelasting heft, waardoor alle inwoners van Meppel meebetalen aan de voorzieningen voor toeristen in Meppel. Terwijl de toerist geen belasting betaalt. *Wij vragen daarom vanaf wanneer het college voornemens is om de toeristenbelasting in te voeren zodat we dit als inkomstenbron mee kunnen nemen*? Dit zien we graag geregeld in de belastingverordeningen 2027 die we binnenkort behandelen, maar waarin dat nog ontbreekt. *Kan het college daarop een toezegging doen?*

Samenvattend
We zien dat deze begroting mogelijkheden biedt. Er zijn tegelijkertijd nogal wat onderwerpen waar we, als die concreet gemaakt gaan worden, nog goed overleg over moeten voeren. We willen er tenslotte voor zorgen dat de mens in deze ***cijfer en beleidslawine*** niet ondersneeuwt. De kern van het bestaan van de gemeente is tenslotte het faciliteren ván en de zorg vóór de inwoners.